

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовано комисију: 16. марта 2016, Филолошки факултет Универзитета у Београду
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:
1. Проф. др Радојка Вукчевић, редовни професор, наука о књижевности, америчка књижевност, 28. 09. 2005, Филолошки факултет Универзитета у Београду
2. Проф. др Весна Лопичић, редовни професор, наука о књижевности, англоамеричка књижевност и култура, 2. 3. 2009, Филозофски факултет Универзитета у Нишу
3. Проф. др Александра Јовановић, ванредни професор, наука о књижевности, енглеска књижевност, 2. 9. 2013, Филолошки факултет Универзитета у Београду
4.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Сергеј, Лазар, Мацура
2. Датум рођења, општина, република: 9. 5. 1976, Книн, Книн, Хрватска
3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 23. 2. 2007, Београд, <i>Погледи Хенрија Џејмса на драму и позориште</i>
4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: америчка књижевност
III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:
ПРИПОВЈЕДНИ ПОСТУПЦИ У ДЈЕЛИМА ТОМАСА ПИНЧОНА
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.
Докторска дисертација кандидата Сергеја Мацуре ПРИПОВЈЕДНИ ПОСТУПЦИ У ДЈЕЛИМА ТОМАСА ПИНЧОНА садржи укупно 543 странице (формат А4, фонт Times New Roman, проред 1,5) од којих није нумерисано првих 11: наслов на српском, енглеском и руском, страница са именима ментора и чланова Комисије, Напомена и изрази захвалности, Резиме на српском и енглеском, Садржај и скраћенице коришћених примарних извора. Затим слиједи 36 страница означених римским бројевима: поглавље УВОД (I.1. Ситуација Пинчонове, I.2. Књижевни контекст и I.3. Енциклопедијски оквири). Главни дио дисертације (1–496) састоји се од текста саме тезе (1–472), Библиографије (473–490), Прилога I–III (Изјава о ауторству, Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада и Изјава о коришћењу, 491–493), Биографије аутора (494) и Индекса (495–496).

Сам текст чини девет поглавља – прво (означено римском бројем I), **УВОД** (i–xxxvi); посљедње, **ЗАКЉУЧАК** (467–472) и седам углавном монолитно написаних поглавља:

Поглавље 1 названо је **ЛОГИКА НАРАТОЛОШКОГ ОТКРИЋА**, и састоји се од 106 страница текста; почевши од руског формализма, разматра најважније идеје из подручја класичне наратологије (до појаве когнитивног метода око 1990), и има дуг временски захват са освртима на најзначајније теоретичаре из неколико школа приповједне прозе. **Руски формализам** (4–10) представљен је углавном темељним радовима Виктора Шкловског, који се тичу односа сижеа и фабуле, као и поступака увезивања мотива у веће приповједне цјелине. **Перси Лабок** (10–13) наставља теорију Хенрија Џејмса о дихотомији казивања и приказивања, наратије у ужем смислу и сцене наспрам ње. **Едвард Морган Форстер** (13–15) проширује дијапазон проблема којима се бави изучавалац романа на још неколико видова, као што су образац и ликови. **Владимир Проп** (15–17) значајан је за наратологију због инсистирања на надвремености мотива, истиче мр Мацура, чији је број ограничен у бајкама; иако су романи мање прости по сижеу од бајки, и они нужно садрже епизоде које се могу анализирати и уз помоћ ове школе. Мр Мацура уводи и **Михаил Бахтина** (18–20) за посматрање романескне прозе кроз теорију полифоније и хетероглосије, тј. различитих гласова односно језика у ткиву једног дјела, чиме се читалац припрема на то да релативизује аутономност сваког исказа у дјелу, укључујући и приповједачев. Кете Хамбургер се концентрише на онтолошки поглед на граматички елемент текста познат под именом временска деикса, и тврди да је у роману поуздан сигнал фикционалности такозвани епски претерит. Мјесто **Вејна Бута** (21–25) у овом истаживању обезбјеђено је тиме што је увео термин непоуздани приповједач, и обавезао читаоца на то да пажљиво тражи знакове саобразности и несаобразности између приповједачевог казивања и онога што одговара норми имплицитног аутора, инстанце невидљиве у тексту, али осјетне кроз саму епистемологију романа који даје приказ дешавања. **Франц Штанцл** (26–28) је ушао у уџбенике наратологије, па тиме и у ову тезу, својом теоријом о три приповједне ситуације: аукторијалној, ситуацији првог лица и фигуралној, за разлику од дотадашњег погледа на искључиво прво и треће лице наратије. Мр Мацура при испитивању путева наратологије посвећује и већи истраживања **француском структурализму** (28–44), чији су представници, како каже, тражили вјечите обрасце у приповиједању и стремили ка општој формули наративних текстова; одлучује да представи главне представнике ове епохе: Клод Леви-Строса, Ролан Барта, Клод Бремона, Цветан Тодорова и Жерар Женета; показује како су Пропове мотиве замјенили динамичнијим схватањем о функцијама, актантима и актерима. **Московско-тартуској школи** посвећује неопходну пажњу: Јурији Лотману и Борису Успенском као најважнијим представницима семиотичког утицаја на књижевну теорију, поготово због тога што се обојица баве умјетничким системима као општим изразима семиотичког моделовања, а често пореде неке поступке у књижевности са њима аналогним у кинематографији. Мр Мацура уводи и налазе **Жерара Женета** (57–64), због његовог великог значаја у расправи о наративном времену, које дијели на поредак, трајање и учесталост, као и због доприноса фокализацији (ко опажа? наспрам: ко приповиједа?). **Дорит Кон** (65–69) поставила је прецизне обрасце за проучавање свијести у наративној прози, како у првом лицу, тако и у трећем, у зависности од дубине уласка у свијест приповједача и/или ликова, па се, како мр Мацура тврди, може говорити о психонаратији, приповиједаном монологу или наведеном монологу. Овај компаративни приступ наратологији захтијевао је и увођење сазнања **Симоар Четмена** (70–75) који и сам примјењује компаративни приступ: он наставља и теорију француских структуралиста о реализацији и нереализацији разних рачвастих могућности сижеа, а и Бутову теорију имплицитног аутора. У овом прегледу најзначајнијих аутора незаобилазно је мјесто **Мике Бала** (75–82) који тврди да на метанивоу постоји приповједач првог лица у свим наративним текстовима, само се негдје не изражава у дискурсу, а негдје га има; уводи и дихотомији екстарног приповједача и приповједча везаног за лик, а такође је значајна и по детаљним разматрањима фокализације, коју сматра увијек нужном за приповиједање. Други помен **Франца Штанцла** (82–88), објашњава мр Мацура, тиче се његове развијеније студије, *Теорија приповиједања* (1979), у којој укршта три особине приповједних текстова: лице, начин и перспективу, стварајући дијаграм розете са спектром примјера који се по израженим карактеристикама налазе на различитим положајима у координатном систему. **Шломит Римон-Кенан** (88–96) више простора одваја за расправу о динамизовању ликова, било директно било индиректно. Такође се осврће на видове фокализације: као што су опажајна, идеолошка и психолошка, чиме шири видике наратолозима забављеним овим проблемом. Мр Мацура не заобилази ни све значајнију **Когнитивну наратологију** коју помиње сумарно на крају поглавља (96–104), и ограничава свој приказ на најважније елементе новог погледа на приповиједање: искуство читања

које умногоме зависи од прототипова и схема које носимо у искуству и у складу с тим читаоци разумију текстове. Моника Флудерник одбацује категорију узрочности и секвенцијалности, те уводи искуственост и наративност, помоћу којих поимамо приповједни жанр.

Поглавље 2, под насловом **ВРЕМЕНСКА ПОЉА НАРАТИВНОГ ТЕКСТА** (107–129), мр Мацура посвећује општим разматрањима појма времена; укратко, она се темење на дихотомији цикличног и непрекидног времена, са већим нагласком у ранијим епохама на оном првом. Са Њутнове теорије сила, која подразумева да се може сазнати посљедица сваког хиоптетичког догађаја, прешло се на Максвелова поља, објашњава мр Мацура, чије силе се не шире тренутно по космосу, него одређеном брзином. Равномјерно вријеме у питање је довео Ајнштајн својом дилатацијом времена, према којој се оно при великим брзинама издужује. Поглавље се бави и незаобилазном теоријом приповиједања Пола Рикера, у којој вријеме постаје људска категорија уколико се ум креће у реченицама и тако се значење производи и разумијева у времену. Не избацује се ни поглед на приповиједање које је зависно од временског континуума, пошто се управо у времену приповиједање и одвија – цикличност и путовање кроз вријеме су занимљиве идеје, али телеологија постоји у свим Пинчоновим романима, чак и у релативношћу испуњеном тексту *Против дана*.

Поглавље 3, насловљено **ТИПОЛОГИЈА ТАЧКЕ ГЛЕДИШТА**, испитује приповједне поступке Томаса Пинчона на примјеру његове збирке приповиједака *Смрт и милост у Бечу*, са укупно 6 текстова на 200 страна. Мр Мацура примјењује аналиу која води директно поријекло из теорије тачке гледишта Бориса Успенског изложене у студији *Поетика композиције* (1979). Свака наративна појава разматра се лонгитудинално кроз читаву збирку прича, на четири нивоа анализе по Успенском. **Први ниво** је идеологија, тј. поглед на свијет уопште (не нужно политичка схватања), која обухвата псовке, конвенционална и иронична називања, поређења и убјеђења (134–149). **Ниво фразеологије** (140–166) разматра се кроз тананију призму ових аспеката: лексика разних ликова која одудара од неутралног изражавања, велико слово, изрази из страних језика, цитати из књижевних и некњижевних извора, као и туђи говор, пренесен уочљиво или без конферанси. **Просторно-временска тачка гледишта** обрађује се у двије секције: просторној (166–182), гдје се приповједач види као везан за лик или у слободном положају, као близак једном лику, близак двојци или више ликова, или потпуно одвојен од свих, и временској (182–185), која се реализује или као приповједач ван перспективе ликова (чешће) или као приповједач везан за перспективу неког лика. **Психолошка тачка гледишта** (185–191) реализује се објективним представљањем чињеница или субјективним представљањем догађаја – објективни начин дијели се на очити и онеобичени, а највећи дио наратије у приповијеткама даје се очито објективно. Мањи број догађаја посредује се кроз субјективни пријем свијести лика или ликова, углавном једног лика у једној причи. Кроз пети степен анализе (191–194) мр Мацура разматра **сложену тачку гледишта**, комбинацију нпр. идеологије приповједача и идеологије лика, или комбинацију једне и друге временске перспективе, или спој генетски различитих манифестација тачке гледишта.

Поглавље 4, **ПИНЧОНОВО МОДЕЛОВАЊЕ НАРАТИВНОГ ВРЕМЕНА**, отвара увод у мултидимензионалност времена у епоси постмодерне, што захваљујући приповијестима које садрже „рачвасте стазе“ као Кортасарове *Школице* или Борхесове *Маштарује*, што захваљујући упућивањима из текста било на саме егзистенте текста било на спољну стварност, показује ово изузетно истраживање мр Сергеја Мацура. Девијације од хронологије се код постмодерниста сматрају неизбежним поступком, па ни Пинчон није изузетак. Ослањајући се на модел Жерара Женета, мр Мацура у овом поглављу изучава феномене редослиједа, трајања и учесталости на корпусу романа *Објава броја 49*, *Мејсон и Диксон*, *Против дана*, и мање *V*. и *Вајленд*. **Поредак** се анализира на тексту прва два романа, и обухвата сљедеће подсекције: екстерне хомодијегетичке аналепсе, екстерне хетеродијегетичке аналепсе, интерне хомодијегетичке аналепсе и интерне хетеродијегетичке аналепсе, у зависности од тога да ли су се догађаји у прошлости одиграли ван дијегезе или унутар ње, или су се одвијали у присуству ликова, или пак неке ван учесничке групе (211–238). Пошто је пролепси мање у наративним текстовима, мр Мацура их разматра у једној секцији, са доминантном групом коју чине интерне хомодијегетичке пролепсе (238–244). Долази се до сазнања да ахронија или временски неодређених низова догађаја нема сувише, али се неки сигурно утврђени примјери описују на страницама од 244 до 247. Мр Мацура подсјећа да однос приповиједаног и приповједног времена Женет назива **трајањем**, које се испољава на четири начина: сажецима, сценама, паузама и елипсама да би их описао на примјеру

романа *Објава броја 49* (247–261), као и неке примјере њихових комбинација (261–265). На примјерима из романа *Против дана* темељно је изучио особине **учесталости** у три варијанте њиховог јављања: детерминација или дијахронијске границе неког низа (љето 1890. године), спецификација или ритам понављања догађаја у низу (сваког четвртка тог љета), и екстензија или синтетично трајање јединице времена унутар неке дуже (тога четвртка од 8 до 12 часова). На крају мр Мацура даје довољан број примјера неодређене и одређене детерминације (270–278), неодређене и одређене спецификације (278–286), као и екстензије (286–290), која може бити само одређена.

Поглавље 5, **МОДАЛИТЕТИ КОМЕНТАРА, ОДСТОЈАЊА И ЗНАЊА ИМПЛИЦИТНОГ АУТОРА**, мр Мацура темељи на *Реторици прозе* Вејна Бута (1976), а од многих путања понуђених у тој студији, у овој тези он одабира оне захвалније за анализу Пинчоновог дјела. У првом одјељку (291–303) он даје **преглед рецепције Бута** у западној књижевној мисли, углавном позитивно настројеној према тадашњој новини, али указује и на неке **контроверзе** које је методологија изазвала, посебно не одбијање термина од дескриптивних наратола (304–306). Најобимнији дио поглавља (307–327) служи му за расправу о појави **коментара**, који даље дијели на **општи, иронични и фамилијарни**, уз ограду да се нека значења у овој скаларној категорији могу и преклопити. Мр Мацура даље говори о **цинизму** присутном у представљању ликова или њихових радњи (327–331), а мало више простора посвећује и **одстојању** приповједача од ликова и њихових поступака (331–342). Као најпипавији проблем на релацији наратор–догађаји–читалац мр Мацура поставља **знање и повластице** у вези с њим, тј. колико имплицитни аутор дозвољава приповједачу да зна или не зна о неком догађају, лику и колика је могућност лика да досегне епистемолошки ниво на коме се наратор налази (342–360). У овом одломку за изворе користи романе *V., Вајнленд, Мејсон и Диксон* и *Скривена мана*.

Поглавље 6, под насловом **НИВОИ И ОСОБИНЕ НАВОЂЕЊА МИСЛИ И ГОВОРА ЛИКОВА**, мр Мацура заснива на доприносу неколико важних аутора, посебно Дорит Кон, Меира Стернберга и Мошеа Рона. Сам проблем навођења говора постоји као тема расправе још од Платонове дихтомије мимезе и дијегезе (361–364), а књига *Прозирни умови* (1978) приказана је у основним цртама нарације трећег лица и њиме приказане свијести (364–372). Потом мр Мацура описује Стернбергови постулате о скали бинарних опозиција између **пет типова миметичког дискурса** (емпатијске, специфичне, реалистичне, дистинктивне и репродуктивне карактеристике) и **дијегетичког дискурса** (супротне особине) које се могу запазити у разним варијантама индиректног дискурса кроз историју (374–381). Елементе Конове илуструје кроз примјере **наведеног монолога** (381–389), најјасније видљивог у оквиру чистог приповиједања, затим **психонарације** (389–397), коју сигнализирају многи глаголи мишљења, осјећања и разних људских хипотетичких дјеловања, да би примјену ове теорије завршио „комбинованим“ поступком, тј. **приповиједаним монологом** (398–405), са мијешањем лексике и ставова лика с једне и дејксе приповједача са друге стране. Наредна секција (405–414) бави се разним примјерима односа типова мимезе и дијегезе по Стернбергу, а последња (414–421) обухвата Ронову теорију мотивације догађаја у приповједним текстовима. У најједноставнијем случају, **миметичка језичка игра** тражи постојање фикционалних догађаја и/или личности, показује мр Мацура, док епистемичку мотивацију уводе фокализатори (кроз које приповједач сазнаје о догађајима). На најсложенијем нивоу, јављају се извјештачи о догађајима, или писци, и они производе те говорне чинове из помоћ семиотичке мотивације.

Поглавље 7, насловљено **ГЛАВНЕ ТЕМЕ И ПОСТУПЦИ У ДУГИ ГРАВИТАЦИЈЕ**, омогућује мр Мацури да испита разнолику тематику којом обилује овај изузетно сложени роман: тематску обухватност штива, синхронијску и дијахронијску, општемитолошку и транснационалну, вишеслојност доминанте и особине енциклопедијског облика који донекле баштини све претходне енциклопедијске облике (422–428), затим аутор ове изузетно сложене тезе говори о двама веома старијим топосима књижевности, путовању и потрази (детекцији), као и помјереној узрочности у односу на чисто хронолошку коју обично замишљамо (429–432), а даје и сиже прве секције романа, са именованим и одређеним примјерима фокализације и анахронија које се њоме посредују (432–438). Мр Мацура прилаже и нов начин анализе Пинчоновог дјела потекао од Стивена Вејзенбергера, у виду дводимензионалне мапе фокализације, и дијаграма надређених и подређених дијегетичких структура (440–444). О централној епизоди у тексту романа, најдужој у дјелу, реминисценцији Франца Пеклера на 16 година живота, он говори из угла фокализације и анахронија на страницама 444–449, а затим се прелази на вишеслојни вокабулар који показује Пинчонову ироничну и пародијску визију, на примјеру

једне епизоде (449–451). На крају овог одломка поглавља, мр Мацура истиче разлику у завршавању у односу на „класичне“ наративне текстове (јунак у опвом роману нестаје прије краја дијегезе), и дају се неки судови о истинитости исказа у свијету текста наспрам њихове истинитости у стварности (451–454). У завршном дјелу поглавља (454–466) мр Мацура служи се елементима филмске теорије и кинематографије да би приступио неколиким примјерима из романа: како би се могли филмски изразити неки његови сегменти, кроз типове планова, кадрова и углова камере, пошто је, како показује ово темељно истраживање, *Дуга гравитације* по поступцима тијесно повезана са тадашњим доминантним медијем, посматрана било из перспективе свијета романа било из перспективе пишчеве савремености.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији

Навести називе радова, где и када су објављени. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

1. “Culture at Ground Zero in *Gravity's Rainbow*”, *English Language and Literature Studies – Structures across Cultures Proceedings* Vol. II, Aleksandra Jovanović, Radojka Vukčević (eds.), Belgrade: Faculty of Philology, 2008, pp. 295–304.
2. “How Incognita Is the Terra Balcanica: A Case Study of *Against the Day*,” *English Language and Literature Studies: Image, Identity, Reality* Vol. II, Milica Spremić, Biljana Đorić-Francuski (eds.), Belgrade: Faculty of Philology, 2011, pp. 369–382.
3. „Objava broja 49 ili operacije 7^2 ili jednačine $2^5+2^4+2^0$: mnogostrukost zaključaka u potrazi Edipe Mas“, *Jezik, književnost, komunikacija – književna istraživanja*, ur. Vesna Lopičić, Biljana Mišić Ilić, Niš: Filozofski fakultet, 2012, str. 206–214.
4. “Pynchon’s Frictional Paradigm: The Force of Yoyodyne vs. the Counterforce of W.A.S.T.E.”, *TRANS- Revue de littérature générale et comparée*, No. 14: Utopies contemporaines, été 2012, <http://trans.revues.org/598>.
5. „Pinčonova Namibija: stvaranje istorijske margine i tumačenje sa periferije teksta“, *Jezik, književnost, marginalizacija – književna istraživanja*, ur. Vesna Lopičić, Biljana Mišić Ilić, Niš: Filozofski fakultet, 2014, str. 145–155.
6. “A Wrongly Drawn Map for a Tricky Territory: Failure as the Logical Outcome of ‘Entropy’”, *English Studies Today: Prospects and Perspectives*, Zorica Đergović-Joksimović, Sabina Halupka-Rešetar (eds.), Novi Sad: Faculty of Philosophy, 2014, pp. 271–281, http://www.elalt.info/elalt-2014_proceedings.pdf.
7. „Prostorno-vremenska tačka gledišta u pripovijetkama Tomasa Pinčona“, *Komunikacija i kultura online*, Beograd, br. 5, 2014, str. 168–186, <http://komunikacijaiikultura.org/KK5/KK5Macura.pdf>.
8. „Čovjek predodređen da napaja raketu: jedna verzija mita o Orfeju u *Dugi gravitacije* Tomasa Pinčona“, *Komparativna književnost: teorija, tumačenja, perspektive*, ur. Adrijana Marčetić, Zorica Bečanović Nikolić, Vesna Elez, Beograd: Filološki fakultet, 2016, str. 493–501.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Мр Сергеј Мацура је у изузетно студиозном и теоријски утемељеном испитивању приповједних поступака Томаса Пинчона из мноштва углова компаритивне наратологије представио резултате својих опсежних истраживања приказаних у приложеној дисертацији и формулисаних уије закључном делу рада. Смјештањем писца у три оквира (биографски, детективски и енцилопедијски) само је још јаче истакло релевантност истражене теме и омогућило му да дође до крајње релевантних и нових закључака који се тичу унутрашње структуре одабраног Пинчоновог корпуса (осам романа и једне збирке приповједака). Потпуно је оправдана и одабрана методологија: наратологија од 1914. године до средине осамдесетих с акцентом на сам текст уз још

један занимљив нараторски угао (Моника Флудерник и њена преродна нараторологија). Веома минуциозна микростилистика анализа шест Пинчонових из угла Бориса Успенског омогућила је мр Мацури да дође до значајних увида у тајне Пинчоновог приповедања поготово када је у питању тачка гледишта која се, према његовим налазима јавља на неколико планова: идеолошком, фразеолошком, просторно-временском, психолошком, као и на, како и сам закључује, „комбинованом плану-када се ставови лика и наратора не подударају и види се флукуација између идеологије лика и приповједача, или када се мисли истог лика из различитих периода његовог живота“. Промјена теоријског угла, односно примјена постулата Жерара Жената, омогућила је мр Мацури да дође до нових сазнања када су временске особине Пинчонове поетике. У одабраном корпусу (романи *Вајнленд*, *Објава броја 49* и *Мејсон и Диксон*) установљено је значајно присуство анахронија, алтернација, аналепси, пролепси, интерне, екстерне и мјешовите, хомодијегетичке и хетеродијегетичке...). Испитана је и установљена појава трајања на примјеру романа *Објава броја 49*, а испитан је, како аутор каже и „однос између броја пута са који мислимо да су се догађаји десили у свијету приче и броја пута који су приповједани (*Protiv dana*). Имплицитни аутор са свим својим сложеностима значајно је истражен на корпусу од четири романа (*V.*, *Vajnlend*, *Mejson i Dikson i Skrivena mana*) с оправданим и оствареним циљем мр Мацуре-да нам покаже значај ове инстанце, која, како каже „својим невидљивим дјеловањем омогућава приповједачу, Пинчону поготово, да се понаша јединствено за свако дјело, да буде информисанији или необавјештенији, да даје шири или ужи дијапазон општег, ироничног, фамилијарног или циничног коментара, да стоји на ближем или даљем одстојању“. Примјена нараторологије Дорит Кон на анализу најстаријег и најновијег романа Томаса Пинчона (*V. i Krvava ostrica*) показала је мр Мацури да се Пинчон „лакше и чешће служи психонарацијом, потом да је у роману *Krvava ostrica* има колико и приповједног монолога, док се он јавља мање на почетку и на крају одабраног корпуса. У последњем поглављу дисертације мр Мацура помјера фокус истраживања са микроанализе на изучавање и дефинисање неких темељних принципа Пинчонове поетике на примјеру романа *Дуга гравитације*: парадоксалних супротности као што су вишеструки приповједни обрасци наспрам типологије, параноја наспрам вјере, даљинска контрола наспрам милости, гравитација наспрам Божје воље и томе слично. Ова промјена фокуса истраживања омогућава му да понуди детаљан приказ фокулизације и прикаже га Вјзенбергеровим дијаграмом, као и да закључи ово опсежно и изузетно истраживање погледима на могућности будућих истраживања у домену филмске нарације.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА
НАПОМЕНА: Навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Предмет проучавања докторске дисертације мр Сергеја Мацура ПРИПОВЈЕДНИ ПОСТУПЦИ У ДЈЕЛИМА ТОМАСА ПИНЧОНА јесте да примјеном најразноврснијих нараторолошких школа анализира обиман корпус овог аутора. Мр Мацура је остварио постављени циљ и дошао до крајње релевантних и дубоких увида у Пинчонову прозу – његове приповједне поступке. Посебне врлине које треба истаћи се, између осталог, односе на број библиографских јединица, као и на број Пинчонових анализираних текстова. У питању је веома обимно истраживање са ријетко оригиналним приступом његовом комплексном дјелу. Вјерујемо да ће овакав приступ нараторолошким испитивањима послужити као модел многим будућим истраживачима.

Велики број свјежих и релевантних закључака истраживања, спроведеног с истинском посвећеношћу, али и чврстом научном утемељеношћу, мр Сергеј Мацура је дао методолошки прецизно што му је омогућило да прегледним и јасним стилем напише прегледан и добро структуриран рад показавши одлично познавање како културноисторијског контекста у коме настаје дјело Томаса Пинчона тако и његове поетике. Докторском тезом ПРИПОВЈЕДНИ ПОСТУПЦИ У ДЈЕЛИМА ТОМАСА ПИНЧОНА мр Мацура потврдио је и раније показану способност за анализу књижевноумјетничког текста, његово сагледавање у теоријском и историјском контексту из кога потиче, као и способност доношења самосталног критичког суда, што му је омогућило да дође до низа релевантних, научно утемељених и самосталних закључака. Има нешто што морамо на крају посебно истаћи: мр Сергеј Мацура се усудио да крене оним путевима истраживања поетике Томаса Пинчона којима се претходни истраживачи, нарочито у српској англистици, још нису усудили да крену због чега ова теза представља изузетан допринос не само код нас већ и у далеко ширим оквирима.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже: Наставно-научном већу Филолошког факултета у Београду да прихвати докторску тезу под насловом ПРИПОВЈЕДНИ ПОСТУПЦИ У ДЈЕЛИМА ТОМАСА ПИНЧОНА, а кандидату мр Сергеју Мацури одобри приступ усменој одбрани рада.

19. март 2016.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ.

- 1.
- 2.
- 3.